

Фолклорен (традиционен) календар

Източник: Интернет

В този урок ще научите:

- какво е официален календар и фолклорен (традиционен) календар;
- кои са най-важните празници в различните религии;
- какво значение имат празничните ритуали;
- какво трябва да запомним.

Какво е официален календар и какво е фолклорен (традиционен) календар?

Думата „календар“ произлиза от латинската дума „календи“. С нея древните римляни означавали първия ден от месеца в римския календар.

В официалния календар времето е подредено по дни, седмици и месеци. В него са отбелязани официалните празници на държавата, работните и почивните дни. Фолклорният празничен календар по традиция следва цикъла на сезоните, който наричаме природен кръговрат. Във фолклорния празничен календар се отразява както връзката на хората с природата, така и религиозната вяра и традициите на общността.

Още от древни времена в живота на народите се редуват делниците и празниците.

Празниците – както показва и самата дума – са „празни“ откъм всекидневен труд, на тях не се извършва всекидневната трудова дейност, характерна за делниците (работните дни, изпълнени с дела).

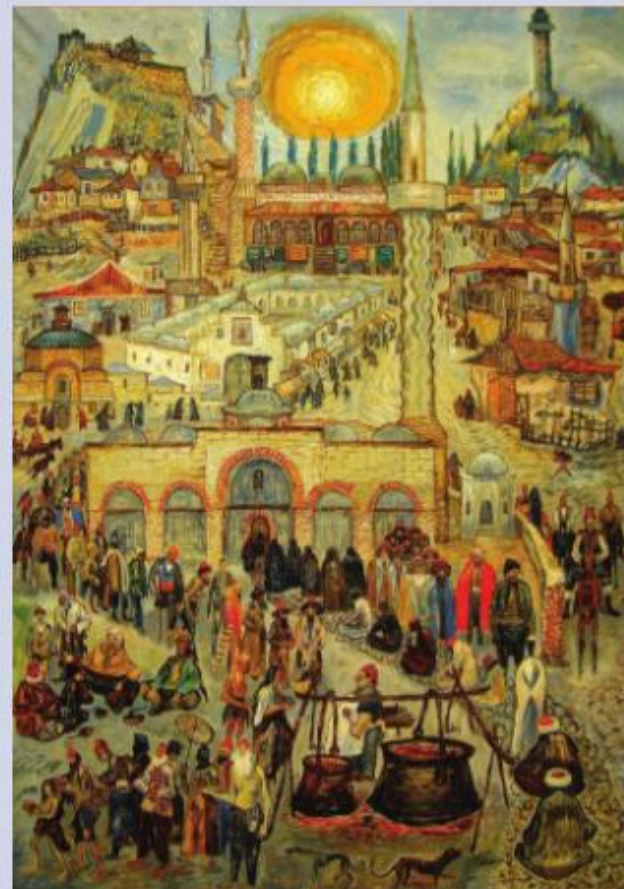

Кои са най-важните празници в различните религии?

Традиционните празници са колективни, в тях участва цялата човешка общност, която се чувства свързана с наследството и религията на прадедите си.

Коледа, Великден, Пасха, Курбан байрам и Гергьовден са едни от най-известните празници на християните, мюсюлманите и евреите. Те са свързани с три различни религиозни традиции на различни общности, но имат много важни общи черти – радостта, почитта към Бога, към наследените обичаи, грижата не само за своите, но и за чуждите и непознатите, за гладните и бедните. Това са празници, които укрепват доброто в отношенията между хората.

Имарет джамия
Картина от Златю Бояджиев.
60-те години на 20. век.
Градска художествена
галерия, Пловдив

Какво значение имат празничните ритуали?

Ритуалите (обредите) са важна част от традиционните празници. Наричаме ги още народни обичаи.

Те представляват традиционни поредици от действия, чрез които да се постигнат ред и хармония в природата, в живота на общността и в отношенията между човека и Бога.

Такива ритуали са например коледуването на Коледа, боядисването на яйца за Великден, четенето на свещения текст на трапезата на Пасха, принасянето в жертва на животно на Курбан байрам, люлеенето на люлки на Гергьовден. Храната на празниците също е ритуална – тя не е просто храна, а знак за скрепяването на връзката между хората и между всеки отделен човек и Бога.

Словото в празника също има ритуален характер – благопожеланията, песните, молитвите са били пренасяни от народните традиции и са били наследявани поколение след поколение и в продължение на векове.

Какво трябва да запомним?

Народните празници

Традицията свързва природните явления и промени с религиозните вярвания в празниците; те имат едновременно фолклорен и религиозен характер и винаги са колективни.

Празничните ритуали

Ритуалите са поредици от действия, които укрепват връзката между хората и връзката на хората с Бога. Те също са традиционни и се предават от поколение на поколение. На празниците храната, благопожеланията, песните, молитвите и поведението на хората имат ритуален характер.

Празници и религия

Коледа, Великден и Гергьовден са християнски празници, Пасха е еврейски, а Курбан байрам – мюсюлмански. Всички те са свързани със сюжети и събития от свещените книги на трите религии и от наследствата на традицията.

Разлики и прилики между празниците

Въпреки големите разлики между празниците и религиите на различните общности всички празници скрепват връзките между хората, изискват милост и грижа за бедните, болните и нещастните. Да се уважи празникът на друга религиозна общност, е обичайно по българските земи.

Благодаря за вниманието!